

درس سیزدهم

«آشنای غربان، میلاد گل»

دستور زبان فارسی

گروه اسمی، نقش‌های دستوری و فعل‌ها

۱- در کدام بیت، تعداد جمله‌ها، درست نیامده است؟ (درس: آشنای غربان)

- (۱) پرسش تشنگی را تو آبی، جوابی
 (۲) هم تو گل‌های این باغ را می‌شناسی
 (۳) اینک ای خوب! فصل غربی سرآمد
 (۴) کاش من هم عبور تو را دیده بودم
- ریگ‌های بیابان تو را می‌شناسند (۳)
 هم تمام شهیدان تو را می‌شناسند (۲)
 چون تمام غربان تو را می‌شناسند (۳)
 کوچه‌های خراسان تو را می‌شناسند (۲)

۲- واژه‌های مشخص شده بیت زیر، به ترتیب، چه نقشی دارند؟ (درس: آشنای غربان)

- «نام تو رخصت رویش است و طراوت
 زین سبب، برگ و باران، تو را می‌شناسند»
- (۱) نهاد - نهاد - قید - مفعول
 (۲) نهاد - مُسند - قید - نهاد
 (۳) مُسند - قید - نهاد - مفعول
 (۴) مُسند - متمم - نهاد - مفعول

۳- در همه بیت‌ها، «شبه‌جمله» آمده است به جز (درس: آشنای غربان و میلاد گل)

- (۱) اینک ای خوب! فصل غربی سرآمد
 (۲) کاش من هم عبور تو را دیده بودم
 (۳) آماده امر و نهی و فرمان باش
 (۴) خاموش مباش زیر این خرقة
- چون تمام غربان، تو را می‌شناسند
 کوچه‌های خراسان تو را می‌شناسند
 هُشدار که منجی جهان آمد
 بر جان جهان، دوباره جان آمد

۴- نوع و زمان فعل در کدام بیت نادرست آمده است؟ (درس: آشنای غربان و میلاد گل)

- (۱) هم تو گل‌های این باغ را می‌شناسی
 (۲) کاش من هم عبور تو را دیده بودم
 (۳) گلزار ز عیش، لاله باران شد
 (۴) خاموش مباش زیر این خرقة
- هم تمام شهیدان تو را می‌شناسند (مضارع اخباری - مضارع اخباری)
 کوچه‌های خراسان تو را می‌شناسند (ماضی بعید - مضارع اخباری)
 سلطان زمین و آسمان آمد (ماضی ساده - ماضی ساده)
 بر جان جهان، دوباره جان آمد (مضارع التزامی - ماضی ساده)

۵- نقش دستوری واژه‌های مشخص شده بیت زیر، در کدام گزینه درست آمده است؟ (درس: آشنای غربان)

- «پرسش تشنگی را تو آبی، جوابی
 ریگ‌های بیابان تو را می‌شناسند»
- (۱) مفعول - نهاد - نهاد - مفعول
 (۲) متمم - نهاد - مضاف‌الیه - مفعول
 (۳) متمم - مسند - مضاف‌الیه - مفعول
 (۴) مفعول - مسند - نهاد - متمم

ساختمان کلمه و دیگر مباحث ترکیبی

(درس، آشنای غریبان)

- ۶- در دو بیت زیر، به ترتیب، چند ترکیب وصفی، چند ترکیب اضافی و چند واژه مشتق وجود دارد؟
- چشمه‌های خروشان تو را می‌شناسند / موج‌های پریشان، تو را می‌شناسند
اینک، ای خوب! فصل غریبی سرآمد / چون تمام غریبان تو را می‌شناسند.
- (۱) دو - دو - چهار (۲) سه - یک - چهار (۳) دو - سه - سه (۴) یک - سه - سه

(درس، میلاد گل)

- ۷- در دو بیت زیر، کدام گزینه، دریافت نمی‌شود؟
- خاموش مباش، زیر این خرقة / گلزار ز عیش، لاله باران شد
بر جان جهان، دوباره جان آمد / سلطان زمین و آسمان آمد.
- (۱) واژه مشتق (۲) وابسته پیشین (۳) واژه مرکب (۴) قید تکرار

لغت

(درس، آشنای غریبان)

۸- معنی کدام واژه که در بیت‌های زیر، مشخص شده، نادرست است؟

- (۱) چشمه‌های خروشان تو را می‌شناسند / موج‌های پریشان، تو را می‌شناسند (خروشان: پُرسر و صدا / پریشان: آشفته)
(۲) نام تو رخصت رویش است و طراوت / زین سبب، برگ و باران، تو را می‌شناسند (رخصت: اجازه / طراوت: شادابی)
(۳) اینک ای خوب، فصل غریبی سرآمد / چون تمام غریبان تو را می‌شناسند (اینک: اکنون / فصل: ماه)
(۴) کاش من هم عبور تو را دیده بودم / کوچه‌های خراسان، تو را می‌شناسند (کاش: آرزو می‌کنم، ای کاش / کوچه‌ها: مجازاً مردم)

(درس، میلاد گل)

۹- معنی واژه‌های مشخص شده مصراع‌های زیر، به ترتیب، در کدام گزینه آمده است؟

- «برخیز که عید می‌کشان آمد / خاموش مباش زیر این خرقة / گلزار ز عیش لاله باران شد / هُشدار که مُنجی جهان آمد»
- (۱) باده‌نوشان - لباس - زیبایی - آگاه باش - نجات‌دهنده
(۲) عارفان - لباس - خوشی - آگاه باش - نجات بخش
(۳) شراب‌نوشان - خانه - شادابی - به هوش باش - نجات یافتن
(۴) عارفان - خانه - خوشی - به هوش باش - نجات بخش

معنی و مفهوم

۱- بیت: «چشمه‌های خروشان تو را می‌شناسند / موج‌های پریشان تو را می‌شناسند» توصیف شخصیت ذکر شده در کدام گزینه است؟

(درس، آشنای غریبان)

- (۱) یوسف آخر زمان آید به دوران، غم مخور / کلبه احزان شود روزی گلستان، غم مخور
(۲) علی ای هُمای رحمت، تو چه آیتی خدا را! / که به ماسوا، فکندی همه سایه هُما را
(۳) دارم به سر همیشه، هوایِ هوایِ توس / خواهم همی ز بخت، رضای رضای توس
(۴) ماه فرو ماند از جمالِ محمّد / سرو نباشد به اعتدالِ محمّد

(درس، میلاد گل)

۱- بیت: «میلاد گل و بهارِ جان آمد / برخیز که عید می‌کشان آمد» به چه چیزی اشاره دارد؟

- (۱) مبعث پیامبر (ص) (۲) میلاد حضرت مهدی (عج) (۳) فرا رسیدن بهار (۴) عید غدیر خم

- ۱۲- مفهوم بیت: «خاموش مباش زیر این خرقة بر جان جهان، دوباره جان آمد» از کدام بیت، دریافت می‌شود؟ (درس، میلاد گل)
- ۱) چو لطف باد کاند جلوه در رخ ساقی
 - ۲) مکن ز غصه شکایت که در طریقی طلب
 - ۳) ز روی ساقی مهوش، گلی بچین امروز
 - ۴) ساقی بهار می‌رسد و وجه می، نماند
- ز عاشقان به سرود و ترانه یاد آرید
به راحتی نرسید، آن‌که زحمتی نکشید
که گرد عارضی بستان، خط بنفشه دمید
فکری بکن که خون دل آمد ز غم به جوش

آرایه‌های ادبی

- ۱۳- در کدام بیت، سه آرایه «تشخیص، مراعات‌نظیر، نغمه حروف» وجود دارد؟ (درس، آشنای غریبان)
- ۱) کاش من هم عبور تو را دیده بودم
 - ۲) چشمه‌های خروشان تو را می‌شناسند
 - ۳) هم تو گل‌های این باغ را می‌شناسی
 - ۴) اینک ای خوب، فصل غریبی سر آمد
- کوجه‌های خراسان تو را می‌شناسند
موج‌های پریشان تو را می‌شناسند
هم تمام شهیدان تو را می‌شناسند
چون تمام غریبان تو را می‌شناسند
- ۱۴- آرایه مقابل کدام گزینه، نادرست است؟ (درس، آشنای غریبان)

- ۱) ریگ‌های بیابان تو را می‌شناسند ← تشخیص
- ۲) پرسش تشنگی را تو آبی، جوابی ← تشبیه
- ۳) اینک ای خوب، فصل غریبی سر آمد ← کنایه
- ۴) هم تو گل‌های این باغ را می‌شناسی ← تشبیه

- ۱۵- آرایه‌های مقابل کدام گزینه، نادرست است؟ (درس، میلاد گل)
- ۱) میلاد گل و بهار جان آمد
 - ۲) خاموش مباش زیر این خرقة
 - ۳) گلزار ز عیش، لاله باران شد
 - ۴) آماده امر و نهی و فرمان باش
- برخیز که عید می‌کشان آمد (مراعات‌نظیر، تشبیه)
بر جان جهان، دوباره جان آمد (جناس، نغمه حروف)
سلطان زمین و آسمان آمد (تضاد، مراعات‌نظیر)
هشدار، که منجی جهان آمد (تضاد، مراعات‌نظیر)

تاریخ ادبیات

- ۱۶- تمام آثار زیر از قیصر امین‌پور است به جز (درس، آشنای غریبان)
- ۱) در کوچه آفتاب
 - ۲) تنفس صبح
 - ۳) آینه‌های ناگهان
 - ۴) از آسمان سبز

املا هم خانواده، مترادف و ...

- ۱۷- در کدام بیت، غلط املائی وجود ندارد؟ (درس، آشنای غریبان)
- ۱) نام تو رخصت رویش است و تراوت
 - ۲) اینک ای خوب! فصل قریبی سر آمد
 - ۳) خاموش مباش زیر این خرقة
 - ۴) آماده امر و نهی و فرمان باش
- زین سبب، برگ و باران تو را می‌شناسند
چون تمام غریبان تو را می‌شناسند
بر جان جهان، دوباره جان آمد
هشدار که منجی جهان آمد

- ۱۸- در کدام بیت، هم‌خانواده بیش‌تری برای واژه‌های زیر وجود دارد؟ (درس، میلاد گل)
- «غربت، معایر، ولادت، معیشت، تسلط، نجات»
- ۱) کاش من هم عبور تو را دیده بودم
 - ۲) میلاد گل و بهار جان آمد
 - ۳) گلزار ز عیش، لاله باران شد
 - ۴) آماده امر و نهی و فرمان باش
- کوجه‌های خراسان تو را می‌شناسند
برخیز که عید می‌کشان آمد
سلطان زمین و آسمان آمد
هشدار که منجی جهان آمد